

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

LXXIII. ŠTEVILKA / OKTOBER 2023

KAZALO

BESEDA UREDNICE

2

UVODNIK

3

POPLAVE V AVGUSTU 2023

4

ZRAČNI MOST MED H1 IN H5, POPLAVE 2023

8

REGLJSKO PREVERJANJE USPOSOBLJENOSTI EKIP
PRVE POMOČI CIVILNE ZAŠČITE IN RDEČEGA KRIŽA

9

PUSTNIKOV JEZ

10

NOVIČKE IZ PODZEMLJA PECE – 400.000.
OBISKOVALEC IN NOVO PETZVEZDIČNO DOŽIVETJE

13

PROSLAVA ZA DAN DRŽAVNOSTI OB ZASTAVI
NA ŠTALEKARJEVEM VRHU

15

NASTOP MPZ MEŽIŠKI KNAPI NA PEČI

16

MEŽICA POJE, PLEŠE IN IGRA

16

TABOR MUSICA CREATIVA

18

ZLATA MATURANTKA KAJA VREŠ

19

OSNOVNA ŠOLA MEŽICA
SKOZI USPEHE V PRETEKLEM ŠOLSLEM LETU

20

VOLNA, KVAČKA, PLETILKE ...

21

CICIPOTEPUHI NA POTEPU

22

V NARAVO Z LOVCI

24

VSE NAJBOLJŠE, VRTECI!

25

ZAKORAKALI SMO V NOVO ŠOLSKO LETO

25

PA SMO (SPET) UŽIVALI V HOTELU DELFIN V IZOLI

26

KARATE

27

POMLADNO – POLETNI UTRIP V SKUPINI
ŠOLA ZDRAVJA MEŽICA

28

DRŽAVNO PRVENSTVO V BALINANJU
ZA ŽENSKÉ IN MOŠKE EKIPE

30

NOV OBRAZ MEŽIŠKEGA TENIS LOKALA: NIKA ČAPELNIK

31

OB KATASTROFALNI POLETNI KOROŠKI TRAGEDJI ŽALOST
IN RANJENO SRČE TUDI PRI SLOVENSКИH ŠPORTNIKIH V ITALIJI

33

MEŽIČANI IN MEŽIČANKE PO SVETU:
MATEJA VERHNJAK MØLLER

35

PRAVNI NASVET: TE LAHKO PODPIŠEM?
SAJ NIHČE NE BO VEDEL, DA SE NISI PODPISAL SAM ...

40

JOSPIA LISAC PONOVRNO V MEŽICI

42

NARODNI DOM MEŽICA

44

Beseda
urednice

Kaj bi še pel,
ko je vse rečeno,
pretehtano v zadnjih dneh.
O murnih morda
ali prepelicali,
balado o ljudeh?

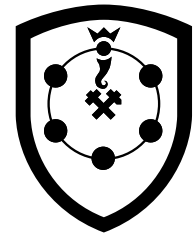
(Herman Vogel)

V zadnjih tednih je bilo v Mežici in o Mežici povedanih in zapisanih toliko besed, da res ne morem dodati še kaj tehtnega o aktualnem dogajanju. Bili smo priče taki grozi in taki dobroti, da verjetno nihče ni ostal ravnodušen. Mežica je bila v medijih omenjena tolikokrat, da zdaj vedo zanjo res čisto vsi v Sloveniji. Mojo mamo so v bolnišnici v Ljubljani zaskrbljeno spraševali, ali je na poseg lahko pripotovala po kopnem, ali jo je pripeljal helikopter. Prav vsi, od zdravnice do čistilke, so vedeli, da je bilo v Mežici poplavljenno. Veliko ljubše bi mi bilo, če bi naše mesto poznali po čem bolj pozitivnem, kot so poplave. Na primer po srčnih in pogumnih ljudeh. Po brihtnih puncah. Po nadarjenih in uspešnih otrocih. Po radostni mladeži. Po lepi naravi. Po bogati zgodovini. Po razcveteli kulturi. Po takih rečeh, o kakršnih pišemo v tokratnem Šumcu, in kakršne tudi v resnici imamo.

Želim vam mirno jesen in prijetno branje.

Ajda Vasle,
odgovorna urednica

Spoštovane občanke in občani,

želim si, da bi lahko začel s pisanjem o dogodivščinah sončnega poletja, od katerega smo se pravkar poslovili, v upanju da ste preživeli nekaj res prijetnih mesecev. Žal, ne morem. Prav gotovo se bomo vsi strinjali, da so življenja zadnjih nekaj mesecev zaznamovale poplave in vsi izzivi, s katerimi smo se morali soočiti.

Kljub težki situaciji, v kateri smo trenutno, bi rad izpostavil in pohvalil moč naše skupnosti in enotnosti. Ravno takšne preizkušnje pokažejo, da skupaj zmo-

remo premagati vse izzive, ki nam križajo pot. Da nas vodita solidarnost in nesebična pomoč. Ponosen sem na vašo srčnost in pogum. Vsi se moramo zavedati, da je obnovo mogoče doseči le z združenimi močmi. Zato gradimo skupaj. Šteje vsak prispevek, pomoč slehernega izmed nas pripomore k obnovi naše skupnosti.

Kljub vsemu, kar se je to poletje dogajalo v Mežici, pa je potrebno izpostaviti en dogodek, ki je pustil velik pečat v naši občini in širše. V drugi polovici meseca julija smo namreč gostili turnir državnega prvenstva v odbojki na mivki. Zadovoljni obrazi vseh tekmovalk in tekmovalcev ter prijetni odzivi obiskovalcev so dokaz, da smo uspešno izpeljali zahteven športni dogodek. Vsem udeležencem še enkrat čestitam za dosežene rezultate in iskrena zahvala vsem, ki ste pripomogli k izvedbi turnirja.

Še naprej se bomo vsi trudili, da bo sanacija našega kraja

potekala nemoteno. Na tem mestu vas pozivam, da ohranimo pozitivno naravnost, usmerjenost k iskanju rešitev in medsebojni podpori. Bodi mo strpni in prijazni drug do drugega.

Upam, da se vam je v letošnjem izjemno pestrem poletju vendarle zgodilo tudi kaj lepega in ste ustvarili kakšen prijeten spomin. Pred nami je pisana jesen. Vsem nam želim zdravja in zvrhano mero optimizma.

Župan Občine Mežica
Mark Maze

V mesecu juliju 2023 je na področju Občine Mežica v povprečju padlo 378 litrov dežja na m². Povprečje v obdobju 1991 – 2020 je znašalo 130 litrov dežja na m², kar pomeni, da je bila količina padavin za 291 % večja od povprečja. Obilno deževje je povzročilo poplave.

POPLAVE v avgustu 2023

Dne 4. 8. ob 02:56h je reka Meža prestopila bregove in poplavlila objekt na Mariborski cesti 3. Sledile so intervencije PGD Mežica na lokacijah Plat 8, Prežihovi ulici 17 in Lom 2. Ob 03:40 je bil aktiviran občinski načrt Zaščite in reševanja ob poplavah. Občinski štab Civilne zaščite Mežica (v nadaljevanju OŠCZ) je pričel z delom, ki je nepretrgoma trajalo do 31. 8. (06:25), ko je bil preklican državni načrt. OŠCZ

je nadaljeval z operativnimi dejavnostmi tudi po preklicu državnega načrta.

V obdobju 4. 8. – 31. 8. 2023 je pri intervencijah in odpravi posledic poplav sodelovalo skupno 1898 oseb (428 pripadnikov CZ, 576 prostovoljcev, 579 gasilcev, 104 delavci občine, 40 policistov, 171 pripadnikov/-nic Slovenske vojske). V podatek o številu oseb niso zajeti prostovoljci (posamezniki), ki so se v delo

odpravljanja posledic poplav vključevali izven organiziranih skupin.

PGD Mežica je med 4. 8. – 28. 8. 2023 izvedlo 108 intervencij. V obdobju med 4. 8. – 27. 8. 2023 so gasilcem PGD Mežica priskočili na pomoč gasilci iz 58 društev oziroma gasilskih zvez (412 gasilcev) z 57 vozili.

Nenad Donau,
univ. dipl. var., spec. MSyl.

-
- 1 Torčeva žaga; foto CZ Mežica
  - 2 Erozijska brežina reke Meže pri čistilni napravi; foto CZ Mežica
  - 3 Poplavljen območje pri Marholčevih ridah; foto CZ Mežica
  - 4 Poplavljen območje Onkraj Meže; foto CZ Mežica
  - 5 Pustnikov jez pred poplavo; foto N. Donau
  - 6 Pustnikov jez po poplavi; foto N. Donau
  - 7 Nužijev plaz (Hafner – Lorenci); foto CZ Mežica

Zračni most med H1 in H5

POPLAVE 2023

Za dostavo hrane in materialno-tehničnih sredstev (v nadaljevanju: MTS) s helikopterji med H1 (letališče Slovenj Gradec) in H5 (Športni park Mežica) je bil vzpostavljen »zračni most«. Šlo je za izvajanje nalog transporta z uporabo zrakoplovov.

Uporabljeni so bili zrakoplovi Sikorsky CH-53E Sea Stallion 84 74 in CH-53E Sea Stallion 84 86 Bundeswehr – Luftwaffe (Nemčija); Bell 412, 33,37, SV (Slovenija); Eurocopter AS AL 532 Cougar H3-73,

SV (Slovenija); Eurocopter AS AL 532 Cougar H3-72, SV (Slovenija); Bell 206 Jet Ranger S5 HPK, SV (Slovenija); Boeing Vertol CH 47 CH-47D Chinook, Ejército de Tierra de España (FAMET) et 421 (Španija);

Airbus H145, (Madžarska) in Airbus H145 (Madžarska); Sikorsky S-70 Black Hawk, Bundesheer (Avstrija) in Agusta-Bell AB-212AM, 5D-HF, Bundesheer (Avstrija), Mi-17, XT-49 (Srbija) in Airbus H145 (Srbija).

Sikorsky CH 53 Sea station; foto N. Donau

Bell Jet Ranger 206; foto N. Donau

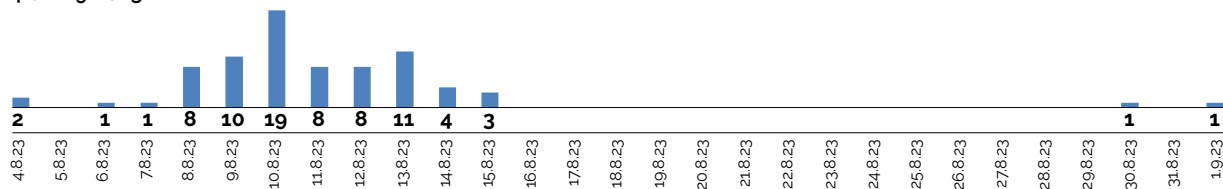

Boeing Vertol Chinook CH 47 foto: B. Pustoslemšek

Bell 212 AM; foto N. Donau

Število pristankov/vzletov zrakoplovov na H5
4.8.–1.9.2023

V obdobju od 4. 8. – 1. 9. je bilo na točki izvenletališkega pristanka H5 izvedenih skupno 78 pristankov in vzletov helikopterjev.

Največ pristankov in vzletov je bilo dne 10. 8. (19), sledijo 13. 8. (11), 9. 8. (10), 8. 8. (8), 11. in 12. 8. (8), 14. 8. (4), 15. 8. (3), 4. 8. in 7. 8. (2), 6. 8., 20. 8. in 1. 9. (zagotavljanje HelNMP).

Pri opravljanju nalog Zaščite in reševanja s pomočjo zrakoplovov je bilo potrebno upoštevati temeljna pravila varnosti in zagotoviti nadzorovan pristop k zrakoplovom. V času izvajanja aktivnosti v okviru »zračnega mostu« ni bilo težjih telesnih poškodb.

Pri raztovarjanju zrakoplovov so sodelovali pripadniki

enot ZIR (CZ Mežica, PGD Mežica), delavci podjetja MKH projekt, taborniki, skavti, prostovoljci iz Mežice in drugih krajev vseh starostnih skupin. Za odlično opravljeno naporno in odgovorno delo jim velja posebna zahvala.

Nenad Donau,
univ. dipl. var., spec. MSyl.

Regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa

Ekipa Prve Pomoči CZ Mežica in PGD Mežica v sestavi Špela Resnik dr.med., Renata Komar, Neža Pušpan Breznik, Andreja Gerdej, Andrej Jereb in Nenad Donau univ. dipl.var.,spec., se je 16. junija 2023 udeležila XVII. regijskega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa v Vitanju. Organizatorji preverjanja so Rdeči križ Slovenije Območno združenje Slovenske Konjice in Območno združenje Dravograd ter Uprava RS za zaščito in reševanje, izpostava Celje in Slovenj Gradec.

Preverjanje se je izvajalo na štirih delovnih mestih. Obsegalo je dvanajst realistično

prikazanih poškodb in obo- lenj. Vključevalo je dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim, pomoč pri izva- janju triaže, pomoč pri de- kontaminaciji poškodovanih ali obolelih, sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih, sodelovanje pri negi poškodovanih in obole- lih, sodelovanje pri izvajanju higiensko – epidemioloških ukrepov. V sklopu preverjanja

se je ocenjevalo znanje upo- rabe radijske postaje ZA-RE in izvajanje transporta poško- dovanih in nenadno obolelih oseb z mesta dogodka.

Naša ekipa je uspešno op- ravila preverjanje. Ekipo je spremljal fotograf Franc Gosnik.

Nenad Donau,
univ. dipl. var., spec. MSyl.

Pustnikov jez

Mežičani nimamo veliko ravninskih sprehajalnih poti. Ena, pri ljudeh najbolj priljubljena, je pot od Narodnega doma ob reki Meži proti Poleni imenovana »Pešnga«. Komur pa cilj ni bil Polena, je lahko reko Mežo prečkal preko dveh mostov, najprej na »jezu« ali pa višje, preko Orešnikovega mostu. Tisti, ki smo tam pogosto hodili, smo zadnja desetletja z žalostjo opazovali propadanje Pustnikovega jezu.

Ta je po prenehanju njegove prvotne vloge konec šestdesetih let prejšnjega stoletja začel kmalu vidno propadati. Vsakoletne narasle vode reke Meže so neusmiljeno spodjedale nosilne stebre, polomile zapornice in tako počasi a vztrajno uničevale

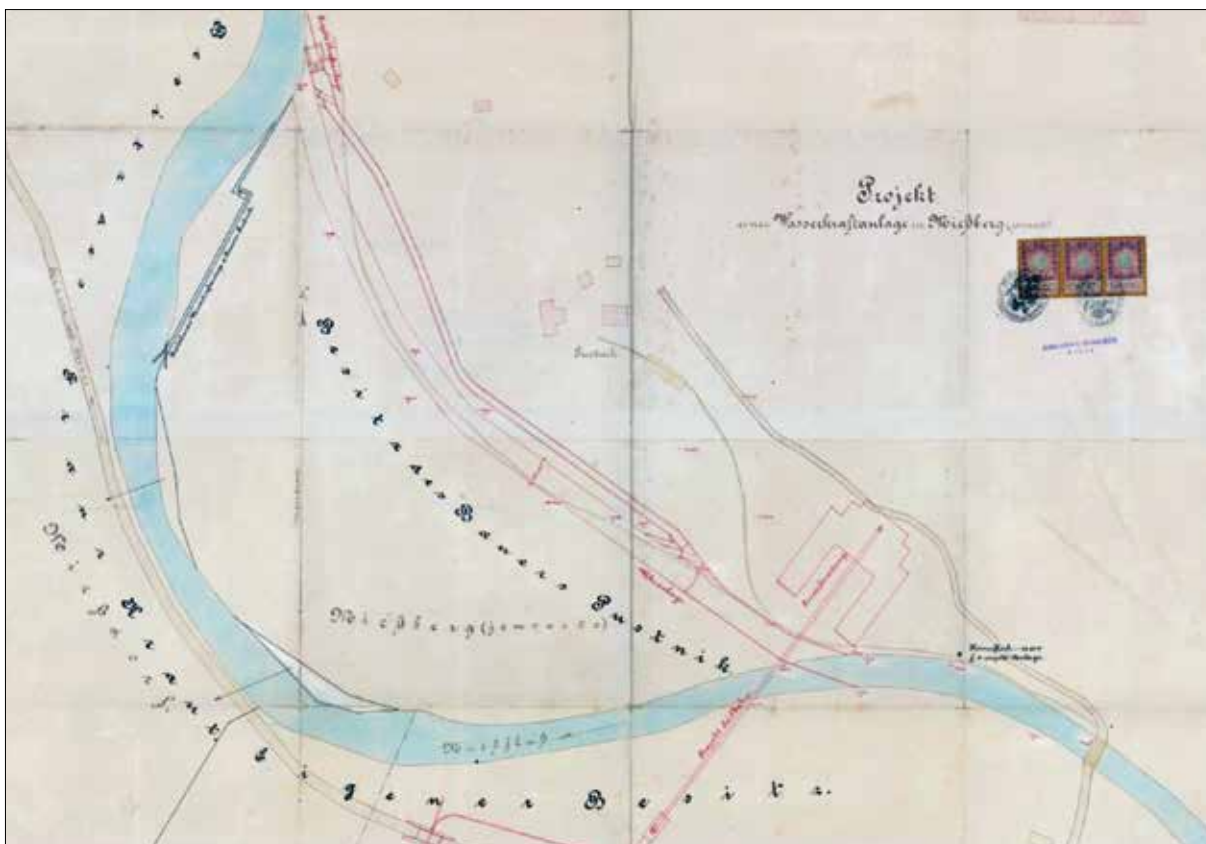
pomembno tehnično zgodovinsko dediščino Mežice. Kljub opozorilom ljudi, ki so se tega zavedali, pravega posluha pri odgovornih ni bilo. Zadnjih nekaj let, ko je bilo stanje jezu že zares klavrno, je bilo le še vprašanje časa, kdaj bo narasla Meža

jez poškodovala tako, da bo prehod preko njega postal nevaren. Najbrž pa si nihče ni predstavlja tega, kar se je zgodilo v petek, 4.8.2023, v zgodnjih jutranjih urah. Podivjana Meža je naredila to, česar najbrž nihče ni pričakoval. Žal jezu ni več in najbrž

Podivjana reka Meža je v jutranjih urah 4. 8. 2023 odnesla Pustnikov jez

Situation der Wasserkraftanlage in Miessberg (lokacijski načrt prestativte struge reke Meže z jezovno napravo), potrjen 4. septembra 1908 od oblasti v Velikovcu

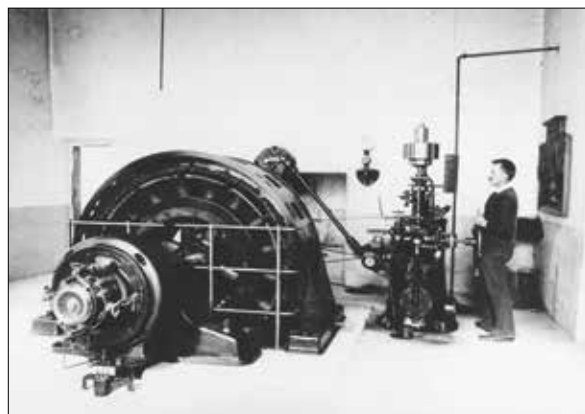
Jez hidroelektrarne Pustnik po dograditvi leta 1917

Jez HE Pustnik med obratovanjem elektrarne, okoli leta 1960

Hidroelektrarna Pustnik slikana okoli leta 1920

Strojnica z generatorjem elektrarne Pustnik z Ožboltom Ježem, okoli leta 1940

ga v taki obliki nikoli več ne bo.

Pa pojdemo dobrih sto let nazaj v zgodovino. Konec 19. stoletja je Rudnik Mežica pod okriljem podjetja BBU začel močno povečevati proizvodnjo svinca in cinka. Za odkop in prevoz rude iz jam in od tam v dolino so konec 19. in v začetku 20. stoletja začeli uporabljati stroje na električni pogon – električne vlake, kompresorje, žičnice ... Tako je potreba po električni energiji zelo narasla. Za vse te potrebe je bila že leta 1899 zgrajena hidroelektrarna Žerjav, leta 1901 pa še hidroelektrarna Topla, ki je pokrivala rudišča v Podpeci. Po začetku gradnje takrat glavnega Glančnik rova konec 19. stoletja, ki je bil v tistem času najnižje ležeči rov (510 m. nm.) so leta 1907 zgradili še hidroelektrarno Polena. S prej omenjenima elektrarnama so jo povezali v enoten sistem vzporedno delujočih elektrarn, s katerim so povečali zanesljivost delovanja porabnikov v rudniku.

Že takrat pa so začeli razmišljati o še eni elektrarni na reki Meži v Mežici, o hidroelektrarni Pustnik, ki bi še dodatno prispevala k elektroenergetski preskrbi Rudnika Mežica. O tem priča načrt Situation der Wasserkraftanlage in Miessberg, ki je za to investicijo predvideval zahtevna gradbena dela. Načrt

je med drugim predvideval prestavitev struge reke Meže in izgradnjo mostu v obliki tunela poleg vhoda v Glančnikov rov. V ta namen je rudnik od kmeta Pustnika odkupil ravnico pod kmetijo, proti tedanji strugi reke Meže.

Po izgradnji tunela – mostu ob vhodu v Glančnik rov leta 1909, so začeli z nasipanjem jalovine pridobljene iz Glančnik rova na ravnico pod rovom. Pred tem pa so v letih 1907/1908 ob tedanji strugi reke Meže na novo trasirali cesto proti Poleni, ki je potem potekala tudi skozi omenjeni tunel.

HE Pustnik so gradili med prvo svetovno vojno, čeprav so obsežna zemeljska dela na Poleni in okrog Glančnika potekala že prej. Večino materiala iz Glančnikovega rova so do končanja elektrarne uporabili pri tej gradnji. Pri velikih zemeljskih delih strojev in mehanizacije niso uporabljali. Poleg zaposlenih delavcev je pri prestavitvi struge Meže delalo tudi več sto ruskih ujetnikov, ki so bivali v dveh barakah ob današnjem stadionu. Med gradnjo elektrarne so od Polene pa do današnjega Narodnega doma v dolžini 700 m s pomočjo nasipov uredili novo umetno strugo. Na njej so zgradili jezovno napravo – Pustikov jez, od tam pa v dolžini 500 m pokrit dovodni kanal do nižje ležeče elektrarne. Od

elektrarne mimo kasneje zgrajenega letnega kopališča pa še odprt odvodni kanal v dolžini 200 m. Hkrati so strugo Meže skozi Mežico do Senčne vasi v celoti regulirali v skupni dolžini 1700 m. Struga reke Meže je bila namreč proti Senčni vasi precej bolj vijugasta, regulacija pa je bila potrebna tudi zaradi gradnje ozkotirne železnice s Prevalj proti Mežici, ki je potekala sočasno.

Hidroelektrarna Pustnik je bila opremljena z dvema Francisovima turbinama na isti osi z močjo 279 kW in generatorjem 360 kVA, 50 HZ in izhodno napetostjo 3300 V. Elektrarna je obratovala do leta 1967, ko so jo zaradi premajhnega rednega pretoka reke Meže ukinili. Zgradbo elektrarne so kasneje preuredili v Rudarsko šolo Mežica. Po zaprtju Rudarske šole je nekaj let zaradi obnove Osnovne šole Mežica zgradba gostila tudi nekaj učilnic mežiške osnovne šole. Danes pa je zgradba last Lovske družine Mežica, kjer so si mežiški lovci uredili svoj lovski dom.

Mitja Lednik

Viri: Lednik, Štefan. 90 let elektrike v Mežiški dolini. Mežica: INFORMATOR – glasilo delavcev Rudnika Mežica. 1990.

Fotografije: slikovni arhiv avtorja

Novičke iz Podzemlja Pece – 400.000. obiskovalec in novo petzvezdično doživetje

Podzemlje Pece, ki že vse od leta 1997 deluje kot turistični rudnik in muzej, danes velja za najbolj obiskano turistično točko na Koroškem. Naši obiskovalci prihajajo od blizu in daleč. V začetku junija smo tako v rudnik popeljali že 400.000-ega obiskovalca, kateremu smo skupaj z našim krovnim podjetjem TAB d. d. pripravili presenečenje.

OBISK PODZEMLJA PECE PA NE POMENI VEDNO LE OBISK TURISTIČNEGA RUDNIKA IN MUZEJA, NAŠI PROSTORI NAMREČ NUDIJO MOŽNOST ZA IZVEDBO RAZLIČNIH AKTIVNOSTI, VSE OD KULTURNIH DOGODKOV, DO IZOBRAŽEVALNIH IN ZABAVNIH PRIREDITEV.

Maja smo v sklopu kampanje Teden vseživljenjskega

učenja, katera opozarja na vseprisotnost pa tudi pomembnost učenja v vseh življenjskih obdobjih, pripravili dogodek Rastemo z dediščino. Udeležencem iz Medgeneracijskega centra Mežica je mag. Mojca Bedjanič iz Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (območno enoto Maribor) predstavila izjemno geološko, naravno, kulturno in tehniško dediščino čezmejnega območja

Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka, dogodek pa smo zaključili s poslikavo vrečk iz blaga!

Junija smo pripravili strokovno predavanje o krasu z naslovom Velika kraška jama v rudniku Mežica. Dr. Bojan Otoničar z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU nam je predstavil slovenski kras ter Kras, s poudarkom na Unionski razpoki, ki se

skriva globoko v podzemlju Pece. Predavanje je bilo del Tedna evropskih geoparkov 2023.

V organizaciji informacijske točke Europe Direct Koroška in podjetja A. L. P. Peca d.o.o. se je pri nas v okviru filmskega tedna Evrope odvil tudi kino na prostem, ki pa je zaradi slabega vremena bil izveden v prostorih informacijskega centra. Udeleženci smo lahko uživali ob ogledu filma Trikotnik žalosti.

V avgustu nas je razveselila novica Slovenske turistične organizacije in sicer, da je med nova doživetja z znakom Edinstvena doživetja Slovenije/Slovenia Unique Experiences uvrstila našo gorsko-kolesarsko progo Black hole trail. Člani komisije so zapisali:

»Doživetje predstavlja novo dimenzijo podzemnega kolesarstva in se spontano dopolnjuje s klasičnim (in množicam dosegljivim) kolesarskim produktom v Podzemlju Pece, ki je na trgu že dobrih dvajset let. Izvaja se preko celega leta ob vsakem vremenu. Hkrati se doživetje dopolnjuje tudi z ostalimi produkti istega ponudnika – Single trail parkom Jamnica in kolesarskim parkom na Peci, ki se z desetimi kilometri tekoče in valovite proge ter s tisoč metri nadmorske višine ponaša z najdaljšim flow trailom v Evropi. Dodana vrednost doživetja je tudi dejstvo, da je zasnovano v tesnem sodelovanju z nekdanjimi rudarji in skupaj z znano kolesarsko družino Štrucl, ki je v Jamnici postavila kolesarski park

in ki je že leta 1995 odprla prvi specializiran gorsko kolesarski hotel v Sloveniji, danes pa uspešno vodi Ekohotel Koroš.«

S tem je to poleg avanture s kajakom naš drugi petzvezdični produkt.

Vljudno vabljeni na ogled podzemlja Pece, s kolesom, kajakom, vlakom ali peš, ter na naše prihodnje prireditve, med katerimi naj omenimo tradicionalni božično-novoletni koncert. Ta se bo odvil 9. decembra, tokrat pa bomo lahko prisluhnili Ditki z bendom.

Vabljeni in SREČNO!

Darja Komar

Foto: Urosh Grabner, arhiv Podzemlja Pece, d.o.o.

PROSLAVA ZA DAN DRŽAVNOSTI OB ZASTAVI NA ŠTALEKARJEVEM VRHU

Na praznični dan, 25. 6. 2023, smo se zbrali ob zastavi na Štalekarjevem vrhu, da bi obeležili pomemben dogodek v zgodovini naše države. Na ta dan praznujemo našo suverenost, našo identiteto in pripadnost naši prelepi domovini.

Dan državnosti je priložnost, da se spomnimo pogumnih prednikov, ki so se borili za našo neodvisnost in svobodo. S svojo vztrajnostjo in enotnostjo so premagali izzive in ovire ter pustili trajen pečat v slovenski zgodovini. Njihova predanost in ljubezen do domovine sta pustili neprecenljivo dediščino, ki jo moramo varovati in negovati.

Kratek kulturni program se je pričel točno ob 9.00 uri. Na

začetku je zbrane nagovoril župan Občine Mežica g. Mark Maze. V samem kulturnem programu pa so sodelovali Neža Maurič in Luka Krof na trobenti ter Vesna Trdina in Darja Maurič, ki sta recitirali Kajuhovo Slovensko pesem in Oj, Triglav, moj dom Matije Zemljiča. Na vrhu se je zbralo kar nekaj pohodnikov, ki so s slovenskimi zastavicami pričarali prijetno domoljubno vzdušje.

Pomembno je, da v tako majhnem kraju stojimo skupaj. Ne povezuje nas le državljanstvo in poštna številka, ampak tudi bogata skupna preteklost, ki je bila tlakovana z znojem in krvjo naših prednikov, naj si bo to v mnogih nepotrebnih vojnah ali težaškem knapovskem šihu.

Marko Ivčič,
ND Mežica

NASTOP MPZ MEŽIŠKI KNAPI NA PECI

V nedeljo, 10.9.2023, je pri planinskemu domu na Peci potekala prireditev Dan koroških planincev. Lepa sončna nedelja je kar vabila ljudi k obisku koroškega očaka. Planinsko društvo je namreč pripravilo pester kulturni in zabavni program

ter seveda pogostitev s pristnimi domačimi jedmi v visokogorju. Svoj kamenček v mozaik res lepe prireditve so s svojim nastopom dodali tudi člani MPZ Mežiški knapi. V pogorju Pece je zadonela slovenska himna, v čast in ponos tudi pesem planincev

»Oj, Triglav, moj dom« ter še nekatere koroške ljudske pesmi. Vsekakor je nastop zbora v uniformi mežiškega knapa pod goro Peco zelo dober promotor kraja in pretekle rudarske dejavnosti v gornji Mežiški dolini in v notranjosti gore, na katero so domačini še posebej ponosni. Srečanje je potekalo ob sproščenem in veselem vzdušju, druženje pa se je nadaljevalo še pozno v noč. Zahvala gre organizatorju prireditve Planinskemu društvu Mežica za povabilo in pogostitev ter odlično družbo. Srečno!

Janez Rotovnik

MEŽICA POJE, PLEŠE IN IGRA

Vsako leto imamo v Mežici prireditev Mežica poje, pleše in igra. Prireditev je mišljena kot proslava ob dnevu državnosti. Tudi letošnje leto je bilo tako. Organizator se vsako leto menja. Vedno je nekdo izmed nastopajočih. Letos je ta čast pripadla nam, Mešanemu pevskeemu zboru Rožnik.

24. junija ob 18. uri smo v Narodnem domu tako imenovano proslavo pričeli z državno himno, ki jo je zapel Moški

pevski zbor Mežiški knap. Za povezovanje prireditve smo prosili go. Jano Horvat Tomaž, ki je po pozdravnih

besedah na oder povabila našega novega župana, gospoda Marka Mazeja. V nadaljevanju se je na odru zamenjalo kar nekaj naših društev. S petjem, plesom in recitiranjem smo pričarali čaroben večer. MPZ Mežiški knapi, ki ga vodi Luka Krof, se je predstavil s pesmima Ko b' sodov ne blo in Ko lani sem tod mimo šel. Pevsko dru-

štvo sv. Jakob je pod taktirko Klavdije Freidl zapelo pesmi Hostija ti najsvetejša in Na svetu lepše rožce ni. Folklorno društvo Pušlc nas je razveselilo s spletom plesov Veverica, Pastirica, Zibensrit, in Lisičji rep. Z žensko pevsko skupino Gorna je ponovno prišla na oder Klavdija Freidl. Zapele so nam Gozdovi v mesečini in – s pomočjo nekaj mlajši pevcev – še Bo moj vnuk še pel slovenske pesmi. Sledil je Lovski oktet s pesmima Se že svita, bo den in Dečva, to mi povej. Nato sta prišli na oder še recitatorki Majda Pretnekar, ki nam je predstavila Prešernovo pesem Pevcu, in Jožica Kotnik, ki se je predstavila s svojo avtorsko pesmijo Obisk. Kot zadnji smo pod vodstvom Suzane Makič zapeli Mepz

Rožnik in sicer pesmi Spev z gore in Deklica.

Po zadnji pesmi smo ostali na odru in v našo družbo povabili tudi vse ostale nastopajoče. Pozdravila sem obiskovalce in se jim zahvalila, da so si vzeli čas in prišli. Zahvalila sem se vsem nastopajočim in vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri prireditvi. Zahvalila sem se tudi Občini Mežica, ki je bila sponzor proslave. In nato sem predala metlo. Vsako leto organizator preda brezovo metlo, na katero pritrudi ploščico z letnico in imenom svojega društva, predstavniku tistega društva, ki ga določi za organizacijo proslave v prihodnjem letu. Metlo smo predali Kulturnemu pevskemu

društvu Sveti Jakob. Prepričani smo, da bodo svojo nalogo odlično opravili. Nato smo vsi skupaj zapeli še Moje dekle je še mlado. Kakor je že v navadi, je v mali dvorani sledila pogostitev za vse nastopajoče in tudi za obiskovalce. Malo smo se družili, klepetali in tudi zapeli.

Živimo v času, ko se vsem nekam mudi. Ni več toliko obiskov in druženj, kot smo jih bili včasih deležni. Zato so taki trenutki še toliko bolj dobrodošli. Resnično upam, da se bomo še leta in leta srečevali, se skupaj veselili in se kulturno bogatili.

Suzana Šumah,
predsednica MePZ Rožnik

Foto: Ambrož Blatnik

TABOR MUSICA CREATIVA

Tudi letošnje poletje je KD Pihalni orkester Rudnika Mežica omogočil mladim glasbenikom, da svoje znanje izpopolnijo na glasbenem festivalu, ki ga vsako leto organizira Zveza slovenskih godb.

Letošnje leto je bilo po udeležbi naših članov rekordno, saj se ga je udeležilo 18 godbenic in godbenikov. Vsako leto za Šumc pripravimo kratek prispevek. Letošnje leto sem prispevek napisala kar sama, saj sem bila prvič udeležena na festivalu kot poslušalka in ne le kot posrednica in zastopnica društva. Prvič sem doživela glasbeni tabor

pred 25 leti, ko sem se sama udeležila podobnega tabora v Tolminu. Spomini nanj so še vedno lepi in nepozabni. Letos pa sem te občutke podoživljala kot poslušalka na vseh treh nastopih, dveh v Izoli in zaključnega v Avditoriju v Portorožu. Prvič sem bila v vlogi mame godbenice in hkrati kot predsednica naših mladih vedoželjnih glasbenikov. Ob pogledu na

oder, kjer je bilo veliko naših članov, sem bila neizmerno ponosna in hvaležna, da smo orkester s takim potencialom in motivacijo mladih. Poseben čar ima zaključni koncert v Avditoriju, kjer so vsi udeleženci oblečeni v elegantno črno barvo. Iz naših otrok s »popi« majicami so se z neverjetno eleganco spremenili v prave dame in gospodiče. Na njihovih obrazih je bilo začutiti resnost, odraslost, profesionalnost. Na odru je bilo okrog 150 godbenic in godbenikov, ki so se zgolj v šestih dneh pripravili na koncert. Letošnji dirigent orkestra Musica Creativa je bil g. Gregor Kovačič, ki je sicer dirigent KD Pihalnega orkestra železarjev Ravne. Na koncertu so udeleženci igrali Jeklarsko Rapsodijo, ki jo je za 120 let obstoja (lansko leto) Železarjev Ravne napisal domačin Miha Ferk. Godbeniki so se jo naučili igrati v zelo kratkem času, to pa jim je uspelo ob sedemurnem igranju dnevno. Kljub naporu igranju se med udeleženci spletejo prijateljske vezi, za katere verjamem, da se bodo ohranile še dolgo.

Mateja Bruder,
predsednica KD PORM

Zlata maturantka **Kaja Vreš**

Konec preteklega šolskega leta nas je razveselila novica, da imamo v Mežici spet zlato maturantko. To je mlada Kaja Vreš, do nedavnega dijakinja Gimnazije Ravne na Koroškem.

nisem pričakovala tako dobrega uspeha.

Koliko točk je potrebnih, da postaneš zlata maturantka?

Za to je potrebnih vsaj 30 točk od 34.

Iz katerih predmetov si opravljala maturo in kateri se ti je zdel najlažji, kateri najtežji?

Maturo sem opravljala iz slovenščine, matematike in angleščine ter dveh izbirnih predmetov, kemije in fizike. Najlažja se mi je zdel fizika, saj je bila zelo podobna predmaturi, najtežji pa sta mi bili matematika in angleščina.

Ali so bili pri pripravi na maturo profesorice in profesorji v veliko pomoč ali pa si se pripravljala bolj sama?

Zagotovo so bili v veliko pomoč profesorji, ki so nas že celo leto oziroma že kar vsa štiri leta počasi pripravljali na maturo. Poleg tega, da so nas pripravili, do tega, da smo začeli reševati stare maturitetne pole, so nas ves čas usmerjali in nam svetovali, kako se pripravljati na izpite. Seveda sem se morala malo pripravljati tudi sama, vendar sem se pri tem vedno lah-

Kaja, najprej ti iskreno čestitam za čudovit dosežek. Ali si slutila, da boš na maturi blestela, ko si opravljala maturitetne izpite?

Najlepša hvala. Če sem čisto iskrena, sem si potihoma seveda želela, da bi imela čim boljši uspeh, saj sem potrebovala veliko točk za študij, vendar sem med samim opravljanjem maturitetnih izpitov to

upanje malo izgubila. Šokiral me je že esej pri slovenščini, ki je bil tako nepričakovan, da nihče ni imel realnega občutka, kako mu je šlo. Poleg tega sem polagala veliko upov v matematiko, ki mi je vedno šla dobro, vendar sem na dan mature imela bolj slab dan in sem jo na koncu pisala tudi najslabše, česar sem se zavedala in zato

ko obrnila na profesorje in jih kaj vprašala. Smo si pa med sabo veliko pomagali tudi maturanti.

Kaj počneš zdaj, ko si na najdaljših počitnicah?

Če ne upoštevamo tega, da sem po maturi najprej malo poležavala doma, da sem si odpočila, sem te počitnice izkoristila za morje, kjer sem preživela 3 tedne. Predvsem sem si vzela ne-

kaj časa zase in svoje hobi-je ter prebrala kar nekaj knjig in risala. Skratka, počnem vse tisto, česar med šolskim letom nisem imela časa početi.

Kam se odpravljaš na študij in katero študijsko smer si izbrala?

Odločila sem se za študij kemije na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani.

Na tvoji poti ti želim veliko uspeha in dobre volje! Hvala, da si si vzela čas za Šumc.

Najlepša hvala za povabilo in vse lepe želje. Upam, da bomo imeli v Mežici še veliko zlatih maturantov ali mogoče celo kakšnega diamantnega.

Ajda Vasle

Foto: osebni arhiv Kaje Vreš

OSNOVNA ŠOLA MEŽICA skozi uspehe v preteklem šolskem letu

Dodobra smo zakorakali v novo šolsko leto in že se začenjajo prva športna tekmovanja, prav tako tekmovanja iz znanja posameznih predmetov. Do konca šolskega leta se bo na Osnovni šoli Mežica prav gotovo spet nabralo precej priznanj in nagrad.

Tako je bilo tudi v šolskem letu 2022/2023, ko so učenci skupaj osvojili kar 76 priznanj iz znanja in še nekaj odličnih športnih uvrstitev.

Učenci naše šole so se udeležili področnih tekmovanj v nogometu, odbojki, košarki, odbojki na mivki, badmintonu, šolskem plesu in športnem plezanju.

Učenci Osnovne šole Mežica so bili uspešni na tekmovanju za Cankarjevo priznanje, kjer so pokazali znanje slovenskega jezika – dosegli so 2 bronasti in eno srebrno priznanje. Prav tako bronasta priznanja so dosegli na tekmovanju iz znanja o sladkorni bolezni (5), biologije (1), zgodovine (3) in fizike (3).

Na tekmovanju iz znanja angleščine so dosegli 8 bronastih in 2 srebrni priznanji, pri matematiki 2 bronasti, 1 srebrno, 1 zlato in 2 diamantni priznanji. Po eno bronasto in srebrno so naši učenci dosegli na tekmovanju iz znanja kemije, kar 36 bronastih, 3 srebrna in eno zlato priznanje pa iz logike.

V skladu z Odlokom o grbu zastavi, občinskem prazniku in priznanjih v Občini Mežica se učencem, ki so vse razrede osnovne šole končali z odličnim uspehom oziroma s povprečjem ocen 4,5 in več, podeli Möderndorferjeva značka, ki jo podeli župan ob zaključku pouka. Tako so na valeti devetošolcev to priznanje prejeli: Tomaž Dlopst, Mojca Domej, Jakob Kobolt, Julija Pečovnik, Vita Čeh, Neli Gunzek, Taja Jesih, Lan Lesjak, in Lenart Skudnik,

ki so se vpisali tudi v Knjigo odličnjakov OŠ Mežica.

Na mežiški osnovni šoli obstaja tudi Zlata knjiga, v katero se vpišejo učenci, ki v času šolanja dosegajo izjemne uspehe. Vanjo se je vpisal lanski devetošolec Lenart Skudnik, ki je za svoj odličen uspeh, zlata priznanja s področja matematike in logike, diamantno priznanje pri matematiki, uspehe na državnem nivoju v odbojki (zmaga v dveh kategorijah)

ter sodelovanje v zmagovalni ekipi Malih sivih celic prejel tudi Zlato plaketo za izjemne dosežke, promocijo šole in občine.

Učencem iskreno čestitamo za vse uspehe, predvsem pa za vložen trud, sodelovanje in »fair play«.

Veliko novega znanja, sproščenosti in uspeha pa vsem privoščimo tudi v novem šolskem letu.

Jerneja Vertačnik

Volna, kvačka, pletilke ...

Včasih v trgovinah nisi mogel kupiti vsega, kar lahko dobiš danes. Tudi z oblačili je bilo tako. Babice in mame so zato oblačila zašile doma, veliko so pletle in kvačkale. Sama sem, že ko sem bila majhna, rada kvačkala, pletla in tudi kaj zašila. Vsega me je naučila moja draga mama, ki je bila moja prva učiteljica in me je vpeljala v svet volne,

sukanca, pletilk, kvačk.

V šolskem letu, ki je za nami, pa sem se odločila, da bi bilo mogoče za naše učence zanimivo, če bi se jim ponudila interesna dejavnost, kjer bi pletli, kvačkali, šivali ... Tako sem se odločila, da poskusim. Dejavnost sem poimenovala Ročne spretnosti. Odziv je bil izreden, jaz pa zelo

vesela, da so otroci pokazali tolikšen interes. Prijavile so se učenke in učenci 3. in 5. razreda. Zaradi velikega števila otrok smo se morali razdeliti na dve skupini. Od začetka je bilo kar naporno, saj se je večina prvič srečala s kvačko in pletilkami, vsi so rabili pomoč. Sem pa bila zelo vesela, da so bili tako zagnani in vztrajni.

Srečevali smo se vsako sredo pred poukom in že na vse zgodaj se je iz razreda slišal prijeten klepet. Veliko zanimivosti smo si povedali, zraven pa kvačkali in pletli. Včasih smo poslušali tudi glasbo

in se imeli res lepo. Nastali so tudi prvi izdelki in zelo sem ponosna na vse, ki jim je to uspelo. Nisem jih omejevala, samo svetovala sem in jim pomagala. Res smo se imeli lepo in upam, da bomo

z dejavnostjo nadaljevali in nadgrajevali svoje znanje. Kdo ve, mogoče pa nastane kdaj tudi kakšna jopica, pulover ... Šal pa za gotovo!

Nataša Lipovnik

Cicipotepuhi na potepu

Z uvedbo devetletne osnovne šole se je v šolskem letu 2002/2003 na OŠ Mežica pričela interesna dejavnost Cicipotepuhi, katero uspešno nadaljujemo še zdaj.

Ga. Marjana Ovnič je kot

vzgojiteljica na šoli s starostno skupino od 1. – do 3. razreda nadaljevala s kratkimi planinskimi pohodi in tabori, katere je pripravljala že v vrtcu. Planinski krožek je na naši šoli sicer bil aktiven pod mentorstvom ge. Mete

Karničnik, vendar za starejše učence.

Cicipotepuhov je bilo vedno več, zato je bilo potrebno tudi več mentorjev. Na začetku smo pomagale s spremstvi učiteljice razredne

stopnje, kasneje pa sva to resno prevzeli najprej učiteljica Nika Permanšek, kasneje še jaz. Zelo sva veseli, da je vsako leto več zanimanja za to interesno dejavnost in vsekakor se trudiva, da organizirava primerne pohode ter krajše izlete za določene starostne skupine otrok.

Ves čas zelo dobro sodelujemo s Planinskim društvom Mežica, z nekaterimi njihovimi člani, ki so nam vedno pripravljene pomagati pri organizaciji in vodenju. Hvala Marjani Ovnič, ki je zdaj kot upokojenka še vedno pripravljena na vsak naš podvig. Zahvala gre tudi g. Vladu Ovniču, g. Kristiju Krajgerju, g. Boštjanu Lesjaku in g. Janezu Kodeli.

Letos smo predvsem zaradi njih zmogli pot vse do kočice na Duklesu, kjer smo občudovali lepote narave in videli ogromno cvetočega jegliča.

Bili pa smo tudi na Rogli, nadaljevali pot do Lovrenških jezer in končali na koči na Pesku. Bilo je čudovito in neponovljivo za nas in za otroke.

Še enkrat hvala PD Mežica za vso podporo, ki nam jo nudijo skozi vsa leta delovanja. Pri teh izletih nam je poleg njih finančno priskočila na pomoč tudi Občina Mežica, torej gre zahvala tudi tja.

Naša želja na šoli je, da bi lahko s planinskim krožkom

nadaljevali otroci tudi potem, ko pridejo na predmetno stopnjo. Upamo, da se bo to kmalu realiziralo. Zaenkrat smo aktivni še vedno »ta mali«, v letošnjem šolskem letu pa bomo zaradi velikega interesa poskušali omogočiti dejavnost še v 4. razredu.

Čez počitnice smo se Cicipotepuhi spočili, si nabrali energijo in kondicijo, da jo že v jeseni spet »mahnemo« v kak breg, kar v Mežici ni težko, saj jih imamo povsod okoli nas, samo videti in spoznati jih je treba.

Veseli smo, da živimo na tako čudovitem koncu sveta!

Nataša Ivartnik

V naravo z lovci

Ne otroci, ne učiteljice si ne predstavljamo šolskega leta, v katerem se vsaj enkrat ne bi dobili z lovci in skupaj organizirali naravoslovni oz. športni dan. Druženje je postalo stalnica, družimo se že vrsto let in s tem nikakor ne želimo prekiniti. Včasih gremo v naravo pozimi, včasih pomladi, jeseni ali poleti; vsakič pa je zanimivo, drugače, živahno – čisto po lovsko. Otroci nadvse uživajo in če so otroci srečni, smo srečne

tudi učiteljice. Mislim, da se imajo tudi lovci prijetno z nami, čeprav takrat ne vidimo veliko živali, ker je absolutno preglasno. Spoznamo, naučimo se in ponovimo pa marsikaj o naravi, o ekologiji, o skrbi za živali, njihovem vedenju, vedenju ljudi v naravi ... Tudi to, da je lovška salama najboljša! HVALA Lovski družini Peca Mežica za vodenje, sodelovanje in pogostitev.

Na šoli smo zelo veseli, da

se društva, ki so aktivna v kraju, vedno bolj povezujejo z nami. Na tak način lahko otrokom nudimo drugačen način pridobivanja znanja, podajajo pa ga ljudje, ki so strokovnjaki na svojih področjih in imajo veliko izkušenj, s katerimi nas bogatijo in izpopolnjujejo.

Hvala vsem, ki se trudite za naše otroke, naj tako ostane tudi v prihodnje.

Nataša Ivartnik

Vse najboljše, vrtec!

Prav poseben datum v šolskem letu je 20. september. Takrat praznuje naš vrtec. Letos je praznoval že 51. rojstni dan. Dvorišče vrtca smo strokovne delavke ta dan odele v pisane barve, ki so naznačile nekaj posebnega. Baloni, velike risalne površine,

športni poligon za najmlajše, iskanje skritega zaklada in ustvarjalne delavnice za starejše otroke, poslikava obraza in dobra zabava ob glasbi z radia – vse to je pričakalo otroke našega vrtca. Ker smo bili zbrani vsi skupaj, je bil dogodek še toliko lepši. Po

kosilu nas je čakalo še sladko presenečenje in dan je bil popoln. Nasmeljani obrazi otrok so naša najlepša nagrada, zato se bomo trudile, da bo takšno tudi novo šolsko leto – nasmejano!

Eva Zapečnik

Zakorakali smo v novo šolsko leto

Septembra smo v Vrtcu Mežica na široko odprli vrata in v svoje varno zavetje sprejeli 141 otrok. Imamo še 6 prostih mest za otroke prvega starostnega obdobja. Šest oddelkov imamo v stavbi vrtca, dva oddelka pa na šoli.

24 otrok je prvič prestopilo prag našega vrtca. Vsem staršem se zahvaljujemo za zaupanje in prepričani smo,

da bomo z medsebojnim sodelovanjem, pogovarjanjem in strpnostjo skupaj omogočili otrokom čimprejšnjo vključitev v oddelke. Mi smo zagovorniki postopnega uvajanja otrok v vrtec, prilagojenega vsakemu posameznemu otroku in staršu. Z medsebojnim zaupanjem bo ta pomemben korak v življenju vsakega starša lažji, hitrejši in uspešnejši.

September je poseben tudi za vse otroke, ki so že v preteklih letih obiskovali naš vrtec, saj so dobili nove prijateljice in strokovne delavke. Tudi, če priteče kakšna solzica, se bo z objemi in tolažbo naših sočutnih strokovnih delavk hitro posušila.

V letošnjem šolskem letu bo naša prioriteta »Igra – otrokova potreba in pravica«.

Strokovne delavke opažamo, da se veliko otrok ne zna in ne zmore igrati ter, da v domačem okolju igračo prevečkrat zamenja telefon, računalnik ali televizija. Igra je izjemno pomembna za optimalen razvoj vsakega otroka in preko nje otrok razvija veščine, s pomočjo

katerih bo v življenju lahko uspešen: vztrajnost, koncentracija, pozornost, empatija, spoštovanje prijatelja ... Strokovni delavci in starši smo jim lahko pri tem v veliko pomoč in podporo, zato je izjemno pomembno, da ozavestimo vlogo in pomen igre.

PREPRIČANI SMO, DA NAS ČAKA PRIJETNO, RAZIGRANO IN VESELO ŠOLSKO LETO, POLNO NOVIH IN PRIJETNIH SPOZNANJ ZA VSE NAS.

Romana Šepul, mag.,
pomočnica ravnatelja vrtca
pri OŠ Mežica

Pa smo (spet) uživali v hotelu Delfin v Izoli

24. 8. 2023 je avtobus »Modri dirkač« napolnilo 41 članov DU Mežica. Smer potovanja: Izola – hotel za upokojence Slovenije Delfin. Na Prevaljah se je priključil še vodič Jožef Ulcej, njegov pomočnik Stojan Gerdej je bil že med potujočimi. Nekaj vzpodbudnih stavkov obeh vodnikov in veselo na pot. Vmes smo se seveda ustavili na Trojanah – odtekanje, dotakanje kavice in še kakšen sladek krof.

V recepciji lepega hotela smo uredili razdelitev sob. Upokojenci izberejo poln ali polpenzion. Sledilo je prvo kosilo – hrana je odlična, izbira zelo pestra.

Naslednje dni je vroče vreme nekako prisililo obiskovalce v namakanje v topleni in čistemu morju, velikemu zunanemu ali pa v zaprtem notranjem bazenu. Na srečo je po sobah dobro delovalo avtomatsko hlajenje.

Dnevi so prehitro minevali. Skoraj vsak večer je bila v velikem sprejemnem prostoru glasba. Naši, najbolj naše,

so se dostikrat zavrteli. Drugi so se sprehajali, stopili do trgovine ali si ogledali prelepo Izolo ter uživali ob dobrih albanskih sladoledih.

V ponedeljek smo v oblačnem, hladnejšem vremenu obiskali vinsko klet Merkovič – nedaleč od izolske bolnišnice. Gostitelji so postregli dober narezek, imeli smo tudi pokušino treh vrst odličnega vina. Potem nas je simpatična gostiteljica povabila v notranjost kleti in nam predstavila vse vrste njihovih vin. Zadovoljni gostje so kupili kar nekaj steklenic odličnega vina in v hotel smo se

odpeljali dobro razpoloženi.

Lepe stvari prehitro minejo. Dva dni je ob dežju vročina občutno popustila. Dobro, da je v hotelu notranji bazen. Celotno osebje hotela je zelo prijazno in pripravljeno ustrezno čiščenju in zahtevam.

V sredo zvečer po večerji sta vodnika ob pomoči naših starejših deklet pripravila poslovljni večer. Ob vinčku, kisli vodi in slanem prigrizku smo se razgovorili in tudi zapeli nekaj domačih.

V četrtek so naši ekspresno napolnili avtobus – niti sku-

pnega posnetka nismo naredili – in pot domov je stekla. Spet smo se ustavili na Trojanah na kosilu in krofih.

Zaradi zmede v cestnem prometu na Koroškem so se do Mežice pripeljali preko Viča – Lavamunda – Pliberka – Poljane. Štirje smo izstopili v Slovenj Gradcu in se po svoje pripeljali do doma.

Upam, da so bili vsi udeleženci zadovoljni in se bodo naslednje leto spet vrnili v Delfin.

Jožef Ulcej, vodič

karate VPIS

reiter.karate@gmail.com / 051660130

www.karate-klub-mezica.si

Pomladno – poletni utrip v skupini Šola zdravja Mežica

Na prvi pomladni dan smo vstopili v osmo leto delovanja naše skupine. Na jubilejni jutranji vadbi 1000 gibov so se nam pridružili župan, podžupan, člani občinske komisije za zdravje in tretje življenjsko obdobje ter gospa Špela Resnik. Po vadbi smo se še nekaj časa zadržali ob kavi in prijetnem druženju. V mesecu maju smo se še z številčnejšo ekipo kot v preteklem letu udeležile Festivala Makaronfleiša in

tife. Po ocenah pokaševalcev je bil tudi tokrat dober in nam je kar hitro pošel.

Že nekaj dni po kuhanju smo bile organizatorke regijskega srečanja članic in članov Šole zdravja. Za izobraževanje je poskrbel Andraž Purger – profesor športne vzgoje in vodja projekta Dihajmo z naravo. V MGC Mežica so nam prijazno pomagali pri pogostitvi vseh udeležencev, ki so bili z organizacijo

srečanja zelo zadovoljni.

V sklopu Mežiško poletje smo pred ND Mežica pripravile vadbo vseh generacij. Udeležba in vzdušje sta bila dobra, zlasti s strani osnovnošolcev in otrok iz vrtca. Hvala ekipi ND in komunale za pomoč in aktivno udeležbo pri vadbi. Prihodnje leto pričakujemo več občank in občanov – za zdravje in druženje gre.

7 let SZ v Mežici, marec 2023

Makaronfleiš, maj 2023

Vinica, september 2023

Od maja do avgusta je Športno društvo Herkul v sodelovanju z LAS Mežiške doline organiziralo trimesečni projekt za starejše. Projekt je zajemal izvedbo funkcionalne vadbe za moč v kombinaciji vadbe na blazini (izvedeno s strani fizioterapevta). To je vadba za dvig kvalitete življenja starejših, podprta z delavnicami psihoterapije in zdrave prehrane. Od treh udeležencev programa iz občine Mežica sva bili dve iz naše skupine ŠZ. Program nama je ustrezal, seveda je terjal redno dvakrat tedensko vožnjo skozi Prevalje v času intenzivnih del na cesti. Glede na to, da imamo v Mežici

dober fitness center, upam, da nam uspe v prihodnje podobne programe organizirati tudi v naši občini. Vadba ne le fizično izboljša naše telo, ima velik vpliv na stanje duha in samozavesti.

Za poletje smo si dokupile tanjše oranžne majice, iz sredstev občinskega proračuna pa nabavile pasne torbice v prepoznavni oranžni barvi in z vtisnjenim grbom občine Mežica.

V avgustu smo zaradi znanih razmer prekinile vadbo, sočustvovala in pomagale našim članicam na desnem bregu Meže. Po dveh tednih

prekinitve smo na igrišču za osnovno šolo ponovno pričele z redno vadbo in druženjem.

Prvo soboto v septembru smo imele v Vinici srečanje članic in članov ŠZ iz celotne Slovenije. Tudi iz Mežice je bilo 11 udeleženk.

In naše želje? Dobro naj nam služi zdravje, da se bomo še čim dlje vsako jutro razgibavali na naši zelenici ob žuborenju umirjene Meže in petju ptic. Morda koga zamika in se nam pridruži – dobrodošel vsak.

Hedvika Blatnik

Delavnica ŠZ, maj 2023

Vinica, september 2023

Medgeneracijska vadba 1000 gibov, junij 2023

Tudi naliv nas ne ustavi, julij 2023

Državno prvenstvo v balinanju ZA ŽENSKE IN MOŠKE EKIPE

31. 5. 2023 je na balinišču Društva upokojencev Dra-vograd potekalo tekmo-vanje Koroške pokrajinske zveze v balinanju za ženske ekipe. Tekmovanja se je udeležilo sedem ekip iz Ko-roške regije. Ekipo DU Me-žica je zasedla prvo mesto in se s to zmago uvrstila na državno prvenstvo.

Ženske ekipe iz cele Slovenije, ki so se uvrstile na prvo mesto na izbirnih

tekmovaljih, so se pomerile na državnem prvenstvu, ki je bilo 26. 9. 2023 v Postojni. Prvenstva se je udeležilo štirinajst ekip, ki so se športno borile za vsako točko.

Balinarke DU Mežica, ki so si na izbirnem tekmovalju izborile prvo mesto, so tudi na državnem prvenstvu dobro predstavljale našo regijo, saj so se uvrstile na drugo mesto.

Ekipo DU Mežica so zastopa-le Marija Vodovnik, Nada Ša-hinovič, Karmelina Pečovnik, Heda Pungartnik in Rozka Zorman.

Tekmovanje je potekalo v Zeleni dvorani. Zaradi velike-ga števila ekip se je tekmo-vanje končalo šele ob 17 uri.

Balinarji balinarske sekcije Mežica smo ponosni na naše punce, saj to ni bil njihov prvi na državnem prvenstvu, na stopničkah so bile že leta 2006 v Mariboru, na drugem mestu, in 2011 v Piranu, na tretjem mestu. Na državnih prvenstvih so balinarke DU Mežica bile že petič.

ČESTITAMO!

Florjan Podjaveršek,
vodja sekcije

Rezultati državnega Prvenstva za ženske ekipe

1. mesto: Idrija
- 2. mesto: Mežica**
3. mesto: Hoče
4. mesto: Šoštanj
5. mesto: Straža
6. mesto: Postojna
7. mesto: Koper–Center
8. mesto: Ormož
9. mesto: Polhov Gradec
10. mesto: Murska Sobota
11. mesto: Kranj
12. mesto: Žalec
13. mesto: Trbovlje
14. mesto: Maribor–Tabor

Nov obraz mežiškega tenis lokala: **Nika Čapelnik**

Nika Čapelnik je 23 let stara Mežičanka, ki je z letošnjim letom prevzela lokal na tenis igrišču in s tem postala najmlajša upraviteljica lokala v Mežici. Zakaj se je odločila, da stopi v gostinske vode in kakšna je njena vizija za tenis lokal, nam je zaupala v intervjuju.

Si prvič v vlogi upraviteljice lokala, kakšni so tvoji primarni vtisi?

Ja, v vlogi upraviteljice lokala sem prvič. Imam slabe in dobre vtise, ampak rekla bi, da je večina dobrih. Glede na to, da me že od nekdaj zanima gostinstvo, sem zelo vesela, da sem dobila priložnost prevzeti lokal v domačem kraju. Vidim, da se ljudje poleg igre tenisa radi ustavijo tudi na kavici in hladnem pivu, kar me še posebej veseli.

Kaj je bilo tisto, zaradi česar si se odločila, da prevzameš ravno lokal ob tenis igrišču?

Že dlje časa sem si želela imeti svoj lokal, nato pa sem v začetku leta zasledila razpis za oddajo tenis lokala v Mežici. Lani sem v njem med sezono delala kot natararica in ko mi je lastnica povedala, da lokala ne bo več imela, se mi je zdelo res škoda. Želela sem, da se zgodba tenisa in teniškega lokala v Mežici nadaljuje, zato sem ga z veseljem in odločnostjo, da njegovo zgodbo nadaljujem, prevzela.

Kakšna je tvoja vizija za lokal in kaj se ti zdi ključno, da spremeniš, obdržiš, uvedeš?

Moja vizija je v prvi vrsti, da se lokal prenovi in morda celo poveča. Nov in lep ambient bi zagotovo privabil več obiskovalcev, ne samo za mize, temveč tudi na igrišče. Rada bi, da se igrišča redno urejajo in gostijo čim več turnirjev. Pozimi imam v mislih postaviti tudi drsališče, kot smo ga poznali pred leti. Rada bi, da lokal ostane športen, hkrati pa, da postane atraktiven tako za starejše kot za mlajše in to bom skušala doseči z dogodki za različne ciljne skupine.

Nedavne poplave so zagotovo vplivale na vse gostince, ti pa si se odločila, da k situaciji še posebej aktivno pristopiš. Poleg prostovoljstva si organizirala tudi dobrodelni koncert, s katerim si zbirala prispevke za naše gasilce. Povej nam več o tem, zakaj si se odločila, da dogodek organiziraš in kako si ga izpeljala?

Pri po-poplavnih akcijah sem pomagala kot prostovoljka v Gasilskem domu

Mežica. Že od majhnih nog imam poseben odnos do gasilcev, saj je moj oče poveljnik PGD Mežica. Veliko mi pomeni, da lahko ljudem priskočim na pomoč, bodisi sokrajanom, ki so bili prizadeti v poplavih, ali gasilcem, ki so ogromno naredili in žrtvovali v tej hudi situaciji.

V petek, 8. septembra, sem organizirala dobrodelni koncert za gasilce s kantavtorjem Milanom Kamnikom in DJ Ukacom. Moram priznati, da je v organizacijo bilo vloženo veliko truda, vendar lahko s ponosom rečem, da je uspel, saj smo zbrali kar 1.831 € prispevkov! Vesela sem, da sem v lokal spravila veliko število ljudi, saj je bil namen koncerta tudi, da se po dolgem času krajani lahko končno sprostimo in poveselimo. Izredno vesela sem bila vseh lepih besed in pohval, tako s strani obiskovalcev, kot nastopajočih in to mi je dalo še večji zagon za naprej.

Na socialnih omrežjih lahko zasledimo kar nekaj napovedi raznih dogodkov v tvojem lokalu. Kaj je motiv za tem?

Ja, res je. Letošnje poletje je bilo v Tenis placu kar pestro. Prvi dogodek je bila otvoritev ponovnega odprtja lokala v maju. V juniju smo imeli prvi tenis turnir, julija pa prvo »akustično gavdo« z lokalnim glasbenikom Dejanom Dimcem. Avgusta je bil v planu Rock večer z Overheat, našim mladinskim bandom, vendar smo le-tega zaradi poplav morali prestaviti. V septembru smo na dobrodelnem koncertu gostili Milana Kamnika in DJ Ukaca, temu pa je kmalu sledil še drugi teniški turnir. Pestremu poletju pa prav tako sledi še pestra jesen. Zadnji teden v septembru se je odvil otroški živ-žav, ki smo ga pripravili v sodelovanju s Herkul Koroška. Otroke so razveselila napihljiva igrala, učne ure tenisa, športni poligon, poslikave obraza, ustvarjalne delavnice in peka palačink.

V petek, 6. oktobra, Tenis plac Mežica gosti priznane slovenskega komika Gašperja Berganta in lokalnega picopeka Jošta Šumaha (JJ house). Teden za tem pa pripravljamo Oktoberfest party z Milanom Pečovnikom – Pidžijem in DJ Uka-com, kjer bo v ponudbi tudi pestra ponudba piva. Ne nazadnje bomo 20. oktobra s Farty Animals zaključili še teniško sezono.

Rada vidim, da na dogodke prihaja vedno več ljudi, saj to pomeni, da se tukaj počutijo prijetno in sproščeno. Trudim se, da je v lokalu za vsakega nekaj, kljub temu pa se najdejo in se vedno bodo našli ljudje, ki jim marsikaj ne ustreza.

Kakšni izzivi te srečujejo na tvoji gostinsko karierni poti v Mežici?

Zanimivo vprašanje ... Vsak dan je nov izziv. Zame je

bil vstop v svet gostinstva povsem nova in hkrati najboljša izkušnja. Največje izzive premagujem sproti, ko se pojavljajo, in se lahko iz njih tudi sama kaj naučim. Zagotovo pa je največji izziv ta, da imam s takšno veliko odgovornostjo, kot je upravljanje lokala, vse manj prostega časa, saj če že v službi nisi fizično prisoten, si tam vsaj z mislimi.

Kaj bi svetovala mladim, ki se prvič ali pa se želijo prvič spustiti v nov posel sami?

Svetovala bi jim enako, kot sem sprva rekla sama sebi »Go with the flow. (v prevodu: Pojdi s tokom.)« Predlagala bi jim, da zgrabijo priložnost in si svojo pot začnejo črtati že v mladosti sami, saj na mladih svet stoji!

Vesna Plemen

Ob katastrofalni poletni koroški tragediji žalost in ranjeno srce tudi pri slovenskih športnikih v Italiji

Ko smo sredi neznosno vročega poletja preko televizijskih ekranov z grozo spremljali divjanje vode, ki je tako boleče prizadelo Slovenijo, smo v srcih takoj zaznali veliko stisko in žalost. V tistih bolečih trenutkih pa je v nas istočasno začela rasti tudi povsem spontana solidarnost z vsemi, ki so se povsem nepripravljeni morali soočiti, se kosati in spopasti s kruto naravo. Ob spremljanju nastale škode smo se vsi spraševali, kako se bo Slovenija po takem razdejanju sploh uspela spet postaviti na noge in bo ponovno zaživela v vsem svojem prejšnjem sijaju. Mnogi so z veliko skepto zmajevali z glavo in skoraj

vdano ugotavljali, da je škoda nepopravljiva.

A glej si ga, slovenskega človeka! Celotni slovenski narod se je delavno in čustveno povezal v nepregledno dolgo solidarnostno verigo, v njene člene je vsakdo prispeval s prostovoljnimi delom in trdno voljo ter prepričanjem, da se je treba uničevalnim silam postaviti po robu in preprečiti še hujše razdejanje.

Spremljanje tako velike ljubezni in predanosti svoji domovini je v vseh nas zbudilo resnično občudovanje. Ta velika ljubezen do naroda, ki se je znašel v stiski in do lastne domovine, ki jo bo treba marsikje graditi

na novo, je bila za vse nas, ki v srcih in dušah »čutimo slovensko«, nekaj res enkratnega in doživeto ganljivega. Vsi mi, ki živimo izven meja matične domovine Slovenije, smo še enkrat spoznali, da ima slovenski človek svojo domovino neizmerno rad, da ji je z dušo in telesom popolnoma predan in je v vsakem trenutku pripravljen, da za njeno ohranitev žrtvuje vse, tudi samega sebe, če bi bilo to potrebno. Samemu sebi in obenem vsemu svetu dokazuje, da nikoli ne bo nikomur, niti naravi, dopustil, da bi ga izigral. Vsem dokazuje, da je pripravljen braniti vsak centimeter slovenske zemlje tudi z golimi rokami, če bi bilo treba.

A naj se povrnem k osnovnim izhodiščem tega zapisa in h glavnemu razlogu, zakaj sem sploh vzel pero v roke. Vsem nam, slovenskim odbojkarjem in odbojkaricam iz slovenskega športnega prostora v Italiji, je bilo sredi poletja kaj kmalu povsem jasno, da tradicionalnih poletnih odbojgarskih priprav v Mežici letos ne bo mogoče izpeljati. Naša društva so se morala odločiti za alternativno lokacijo priprav, nekateri so jih izpeljali kar doma. In tako se je marsikateremu odbojkarju, žal, celoletno pričakovanje poletnega dela in športnih počitnic v Mežici nepričakovano porušilo in utonilo pod tonami blata. Ostaja pa upanje in vera v boljši jutri, ko bomo spet na Koroškem naslednje poletje.

A kaj! Čeprav nekoliko potrpi, se prav dobro zavedamo, da v tako težkih trenutkih naši športniki prav gotovo niso prioriteta. V naših mislih so v prvi vrsti predvsem ljudje, vi Mežičani, vi, ki vas je doletela trpka usoda in vam prizadela toliko hudega. Pa naj mi bo ob tem razmišljanju dovoljena ljudska modrost in tolažilna življenjska filozofija, da po vsakem, še tako silovitem neurju, spet posije sonce. In tako bo tudi z vašo, in našo, Mežico! Ta koroška zelena oaza miru in lepote bo v kratkem obnovila svoja odličja in prepričan sem, da se bomo tudi mi, slovenski športniki iz Italije, prav kmalu spet vrnili v njeno prijazno osrčje.

A dovolite mi še eno misel! Posvečam jo vašim mežiškim sosedom, hudo prizadetim ljudem iz razdejane Črne na Koroškem. Zagotavljam vam, da je bil ves naš slovenski šport ob pogledu na to opustošeno edinstveno svetovno olimpijsko enklavo, zelo pretresen. Na vse nas pa je naredila posebno močan vtis smučarska šampionka Tina Maze, ki jo je televizijska kamera ujela v trenutkih, ko je na kolenih skušala iz blata in vode potegniti še kak predmet, ki ni bil še do kraja uničen. Bravo, Tina! Še enkrat si nam postregla z zgledom, da se je treba življenjskim nesrečam postaviti po robu, se jim upreti in se prepričati, da se z močno voljo lahko izognemo prepadu, v katerega drsimo. V svetovni smučarski športni areni si nam to velikokrat dokazala. Hvala ti za ta nov zgled upora silam, ki nas hočejo pritisniti ob tla.

Tudi mi, slovenski športniki iz Italije, smo ob tako strahoviti ujmi v svojih srcih takoj začutili močan klic na pomoč. Vsem nam je bilo povsem jasno, da si ob teh težkih trenutkih za našo matično domovino ne moremo in ne smemo privoščiti nobenega pasivnega opazovanja. Zato smo se odločili za solidarnostno akcijo in priredili dobrodelni koncert, na katerem je nastopilo trinajst naših zamejskih ansamblov. Vsi, kajpak, brezplačno! Široka truma naših odbojkaric, odbojkarjev in košarkarjev pa je

ves večer skrbela, da obiskovalci niso bili ne lačni ne žejni. Res lepa gesta naših športnikov, ki so tudi s svojim prispevkom darovali v sklad za poplavljene. V enem samem večeru se je nabralo čistih 9.000,00 evrov. Na izrecno željo odbojkarjev in odbojkaric smo del te vsote namenili Mežici, ki je med poplavami utrpela veliko škodo, kar smo še posebno obžalovali, saj nam je ta kotiček slovenske domovine še posebno pri srcu. Srčno upam, da so pred nami svetlejši dnevi, ko se bomo z nasmehom na ustih spet srečevali kar na cesti in bodo poplave samo še grd spomin.

In še pozdrav vam, prijateljem iz Mežice. Bodite tudi v tej hudi preizkušnji trdni, predvsem pa složni. Prepričan sem, da vam bo uspelo premagati vse težave in to z geslom, ki se ga slovenski športniki iz Italije trdno držimo, to je, da »Skupaj zmoremo!« Stopite na skupno obnovitveno pot vaše Koroške in ne pozabite, da živite v enem najlepših zelenih kotičkov naše skupne domovine. Verjemite, da bo ta koroški kotiček še lepši, prijaznejši in privlačnejši, če boste mogli stopiti skupaj in se s podvojenim srčnim elanom pognati v nov dan. Vse to verjamemo skupaj z vami tudi mi, slovenski športniki iz Italije.

Ivan Peterlin, predsednik Združenja slovenskih športnih društev v Italiji

MEŽIČANI IN MEŽIČANKE PO SVETU: Mateja Verhnjak Møller

MATEJA VERHNJAK JE MLADA GOSPA, KI JE SVOJE OTROŠTVO IN MLADOSTNIŠTVO PREŽIVELA V MEŽICI, LETA 2004 JE BILA ZLATA MATURANTKA. NATO PA JE V MEŽICI NISMO VEČ ZELO VELIKO VIDELI, ČEPRAV SE REDNO VRAČA V RODNI KRAJ. MED NJENIM LETOŠNJIM OBISKOM DOMAČIH PA JE SPREGOVORILA TUDI ZA ŠUMC.

Mateja, kam in kako te je vodila pot na sever?

Malo po ovinkih na Švedsko preko Danske. Pred sedemnajstimi leti, skoraj do dneva natančno, sem spoznala svojega zdajšnjega moža Stiana na Danskem na ve-

likem taboru. Ta dogodek je ponavadi na vsakih 4 do 5 let. Letos bo potekal na Madžarskem in letos gremo prvič, odkar sem spoznala moža, skupaj kot družina. Reče se mu Camporee, to je velik tabor, kamor pride

tri do štiri tisoč mladih iz enega dela Evrope. Tako sva se na Danskem spoznala pred 17 leti. Najprej sva bila v zvezi »na distanco« eno leto. Nato pa je bil na mojem oddelku za angleščino (takrat sem študirala

angleščino in španščino) en tak perfekten oglas: Družina iz Danske je iskala au pair, ki bi bila iz Slovenije in bi govorila angleško. To je bilo napisano zame! Ampak, ko sem jih obiskala, je bilo tako, da sem za božič obiskala tudi svojega bodočega moža, tam pa sem spoznala tudi njegovega bratranca, ki je ravno takrat dobil dojenčka. Tako da sem naslednje leto pazila njihovega dojenčka. Po enem letu na Danskem sva se poročila in preselila nazaj v Slovenijo. Nato pa sva se začela pogovarjati o potencialno »nevtralni« državi za bivanje. Ko prideš v neko drugo državo, nimaš svoje socialne mreže, si v življenju svojega partnerja in dolgo traja, da si jo vzpostaviš. Mož ima sorodnike na Švedskem, tam je dobil tudi neko delo in začela sva hoditi tja. Čez nekaj časa pa sva na podeželju, približno na polovici Švedske, 2000 km iz Mežice, našla hišo na prodaj. Cena je bila ugodna. Spontano sva se odločila, da jo kupiva. To je bilo leta 2010, jaz pa sem se za stalno preselila l. 2011, ker sem še končevala diplomu. In od takrat naprej smo tam, sicer na drugi lokaciji, 7 km od prve hiše.

Moža si že omenila, imaš pa tudi otroke.

Ja, tri. Ronja je stara devet in pol, Kira je stara šest in tu je še Boaz, ki je star tri in pol. Tam sva se

ustalila. Trenutno smo v prenovljenem stanovanju, kjer smo malo utesnjeni, čeprav, imamo pa zunaj veliko prostora. Zraven na lokaciji gradimo hišo, ki bo zelo velika – in bo zelo dolgo trajalo, ker vse delava sama. Je proces, ampak ni nam hudega.

Kako pogosto pa se vračaš pogledat, kaj je novega pod Peco?

V začetku sem prihajala pogosteje, zdaj pa poskušamo priti vsaj enkrat na leto. Korona nam je, tako kot vsem, to malo preprečila in nas dve leti ni bilo. V malo več kot letu dni pa smo zdaj tu tretjič. Pred veliko nočjo, pa za božič in zdaj poleti. Tako da uživamo v nevihtah in vročini. Pa moja starša ponavadi enkrat prideta. Lani oktobra sem bila prvič, odkar imam otroke, en teden sama v Sloveniji. Je bil pravi luksuz.

Kaj počneš poklicno?

Odkar sem dobila prvega otroka, sem bila večino časa doma z njimi. Vmes sem delala, ampak na Švedskem je zelo ugoden porodniški dopust. Vsak starš dobi 240 dni, ki jih lahko razporediš, kakor želiš. Prvo leto ti ni treba porabiti nobenega dneva, če imaš za to finance in si lahko privoščiš, da ne dobivaš nobenega dohodka. Te dneve si tako lahko prihraniš za po prvem letu. V Stockholmu, kjer je življenje dražje, ponavadi

v prvem letu porabijo vse dneve, vzamejo tudi dvojne dneve, ker pač rabijo več denarja, najemnina stane 1000 evrov ali še več. Na podeželju, kjer smo mi, pa življenje, predvsem najemnine, niso tako drage in skoraj noben otrok ne začne vrtca pred letom in pol, včasih pa še kasneje. Po tretjem letu starosti imajo otroci, tudi če so starši doma ali imajo mlajšega sorojenca, 15 ur vrtca na teden zastonj. Jaz sem bila doma, kolikor se je le dalo. Deklici sta bili pri vstopu v vrtec stari 2 leti, Boaz pa dve in pol. Tako sem bila res veliko doma. Stian ima svojo firmo, je tesar. Jaz pa delam pri njem v pisarni, tako da sem ves čas delala. Drugače pa sem študirala angleščino in španščino, pedagoško smer. Delala sem tudi kot učiteljica. Pa tudi zdaj delam 60% delovni čas kot učiteljica španščine na višji stopnji. Na Švedskem je ločena šola za nižjo in višjo stopnjo, pri čemer je višja stopnja od 7. do 9. razreda. Šolski dnevi so zelo dolgi, na višji stopnji do štirih popoldne, to pa pomeni, da mora biti tudi učiteljica do takrat tam. Zato je 60% čisto dovolj, dokler so otroci še majhni. Čisto prvo službo pa sem imela v vrtcu. Pač vsega po malem. Dolgčas mi ni! Ko sem bila noseča z Boazom, sem delala tudi na terenu s Stianom. Tega me ni strah. Totalna traparija se

mi zdi, da ima fizično delo neko negativno oznako. Delaj, kar zmoreš. Seveda je dobro, da študiraš in si razširiš obzorja, ne smeš se pa zabubiti v svoje področje in se ničesar ne dotakniti, ker tega pač nisi študiral. Na Švedskem ni nobenega prestiža v tem, da si pač študiral. Ker, kaj bomo brez osnovnih poklicev? Kdo ti bo zgradil hišo, kdo počistil ulice? Glede tega je na Švedskem malo drugačna mentaliteta, znajo ceniti tudi dela, za katera ni treba 10 let študirati.

Kaj poznamo mi, povprečni Slovenci švedskega? Ikea, Abbo, Piko Nogavičko, vikinge. Kako je pa v resnici?

Ikea je definitivno popularna. Ni je hiše, v kateri ne bi bilo kaj iz Ikee. (Ampak zdaj je že pri nas tudi skoraj tako.) No, Zlatan Ibrahimović je tudi tak zelo »švedski« izvozni artikel. Zdaj živi v Ameriki in je kupil neko grozno veliko hišo. Rekel je: »Ni panike, grem v Ikea, da jo bom opremil.«

Pa so ga Američani opomnili, da bogataši ne hodijo v Ikea. Pa je rekel: »Pametni ljudje pa hodijo!« Kar je tudi zelo švedsko, neka taka kulturna zadeva, je midsommar, kres. Okrog solsticija, vedno na petek, je midsommarafton, kresni večer. Takrat se pleše okrog mlaja, ki je v bistvu v obliki križa, s prečke pa visita dva kroga. Oblečejo ga v listje in rože. Stari in mladi, otroci, dediji in bice, atiji in mame, strici in tete, vsi plešejo okrog mlaja na otroške pesmi-ce, nekdo poje, poskakuje se in nikogar ni sram. Tipično je tudi, da je skoraj vsako leto dež, pa cel dan si zunaj. Na tisti dan je dosti koncertov, celo jaz potegnem na ta dan ven svoje citre. Letos sem po veliko letih igrala Cvetje v jeseni. Naslednji dan, sobota, pa je midsommandagen – kresni dan. Glasba, koncerti so ... priljubljena je njihova tradicionalna folk glasba, imajo nekaj godal, pa nekaj, kar se imenuje ključna harfa, ki jo imaš

na kolenih, nanjo pa igraš z lokom za violino. To je tak zelo poseben švedski inštrument. Imajo pa tudi »citre«, ki pa so bolj na način harfe. Nimajo melodije, ampak igraš bolj akorde. Ampak v živo nisem še nikogar videla igrati. Glasba je priljubljena, tudi jaz pojem v enem zboru.

Glede na to, da si jezikoslovka, verjetno učenje jezika ni bila težava.

Ne bi rada, da bi zvenelo pohvaljeno, ampak sem se naučila kar zlahka. Že prej sem eno leto živela na Danskem in tam sem se danščine naučila kar solidno za vsakodnevno komunikacijo. Ko sva prvič prišla na Švedsko, sem 85% že razumela. Prehod v govorjenje je bil sicer težji, ampak je šlo kar hitro. Na srečo mi jeziki ne delajo preglavic. Ko sva s Stianom kupila hišo, sem menila, da bi bilo dobro, da bi šla na kak tečaj. Ko sva šla v izobraževalni center, kjer se lahko vsakdo zastoj

uči jezika, sva po švedsko povedala, da bi se rada učila, pa so rekli: »Pa saj znata.« Zato so nama dali kar pisat test znanja na nivoju osnovne šole. Oba sva brez težav to osvojila. Stian je bil s tem zadovoljen, on je celo življenje v Skandinaviji in ima te jezike bolj v ušesu, jaz pa sem šla na tečaj in osvojila gimnazijski nivo. Potem se pa še s prakso učiš.

Je kaj, kar na Švedskem pogrešaš?

Skuto! Nimajo prave skute. Imajo samo cottage cheese, kar je pa čisto nekaj drugega. Kadar prideta mama in ati, mi prineseta skuto. Uvažamo pa tudi Linolado in Fructalov sok. Zadnja leta pa so otroci vzljubili tudi čokolino, čeprav ni tako zdrav, da bi ga jedli vedno, ampak vsake toliko časa. Sicer na Slovenijo nikoli nisem bila tako vezana, da se za nobeno ceno ne bi izselila. Prejšnji teden smo imeli tu še Stianove starše in

smo jih peljali naokoli, na Strojno smo šli uživati v razgledu, sta bila čisto navdušena. Slovenija je res lepa dežela, pa mi tega niti ne cenimo. Nikoli nisem bila »zagrižena« hribolazka, čeprav smo hodili naokoli, ponavadi sem se »bunila«, ampak to gorovje je res fascinantno, ti razgledi. Drugače pa, seveda, družino in prijatelje. Ampak tudi če bi bila tu, se verjetno ne bi veliko več videli, saj obstajajo vsa ta sredstva komunikacije.

Pogrešaš kaj s Švedske, zdaj, ko si tu?

Ne, je prekratko. Imamo pa tam »fajn« življenje. Šola, na primer. Švedski koncept brezplačna šola. Starša šola res nič ne stane. Prevoz do šole je zastonj, vse dobijo v šoli – od zvezkov, svinčnikov, učbenikov, delovnih zvezkov do barvic, res vse. V teoriji je koncept zelo dober. Posledično pa tudi učenci nič ne cenijo, vidim na višji stopnji. Če dobiš

svinčnik in vsako uro enega zlomiš, dobiš pač drugega. Dobiš svoj računalnik, pa lupiš dol črke – pač tako ... Na nekaterih šolah imajo bolj urejeno, imajo pravila, da če kaj uničiš, tudi plačaš. Tam, kjer pa jaz delam, pa tega ni. So stvari, ki bi se jih dalo izboljšati.

Nekoč sem prebrala, da je ena večjih švedskih vrednot povprečnost, da ne izstopaš in se nimaš za kaj boljšega od sosedov. Je to še res?

Kaj pa vem, večina res noče izstopati. Ena taka zelo »švedska« beseda je LAGOM. Zelo težko jo je prevesti, opisuje pa, da ni ničesar preveč in ničesar premalo, ravno prav. To je tak zelo švedski koncept. Je pa odvisno od tipa človeka. Jaz sem tak človek, ki rad gre v globino. In potem se tudi obdam z ljudmi, odnosi, kjer ni samo površinsko. Jaz tako doživljam Švedsko, da vlada navidezna popolna tolerantnost. Da je vse ok, vse je kul, vse sprejemamo, do mere, ki gre že malo

predaleč. Tudi drugod po svetu gre razpoložanje v ekstrem, da ne smeš biti proti ničemur, ker če si proti čemu, si sovražnik in je sovražni govor. Na Švedskem vse sprejemajo, razen krščanstva (pa ne vsi) – ampak – lahko si vse, samo, če si kristjan, je pa že malo tako tako ... Ne, da so ljudje očitno naperjeni, se pa čuti, si mislijo: »Oh, to je pa neka cerkev, to je pa ... uf ...« Uradno so Švedski najbolj sekulariziran narod na svetu. Čeprav mi živimo v delu, kjer je kar dosti kristjanov, imamo adventistično cerkev, imamo prijatelje, ki so adventisti. V bistvu je to vas, kjer je bil včasih adventistični zdravstveni center in je bilo veliko adventistov. Včasih je bilo pri ostalih prebivalcih bolj tako: mi in oni. Se pa to malo spreminja, ampak še vedno lahko pri nekaterih opaziš, da smo »oni«. Kar se pa videza vasi in urejenosti tiče, pa moja starša vedno komentirata, da imamo v Sloveniji bolj urejeno. Tam imajo nekateri okrog hiš res pravi kaos. Zemljišča so ponavadi malo večja in ni vsaka rožica na svojem mestu. Je vsaj en del vrta vedno divjina. Je pa res, da je veliko hiš značilno rdečih – barva ima ime faluröd, je na nek poseben način pridelana, pa kaka modra vrata so tudi tipična.

Kako se pa pripravljate na Pesem Evrovizije?

O, to je pa na Švedskem velik praznik, vselej so v vrhu. Imajo Melodifestival, to je njihova Ema, ki traja več mesecev. Po novem letu se začnejo predtekmovanja. Zberejo se prijatelji in družine, napečejo se peciva in se skupaj gleda. V varstvu, kamor je hodila Ronja, so imeli svoje tekmovanje, otroci so glasovali ... Drugo leto bo spet pri nas glavno tekmovanje. Ampak se mi zdi, da je Melodifestival večji kot sama Evrovizija. Verjetno je res bolj zanimivo, če si zmeraj pri vrhu, kot pa če si vedno bolj pri dnu.

Kako pa kaj kuhate? Po švedsko, po slovensko, po dansko?

En mikš. Če hočeš narediti konkretno slovensko hrano, malo dlje traja, tako da samo včasih kuham po maminih receptih. Lotim se kakih njokov. Sicer pa kuham internacionalno, bolj to, kar se da hitro pripraviti. Ko sem se preselila, sem pogosto pekla tudi kruh, ker je na Švedskem večina kruha sladkanega, kar mi res ni bilo všeč. Sem se pač morala naučiti peči kruh. Zdaj pa se dobi v Lidlu tudi nesladkan kruh. Je pa švedski kruh drugače tak mehek, čisto drugačne konsistence, okrogel, puhast in sladek. Sicer pa Švedski ne jedo veliko juh. Je pa tipična četrtkova jed grahova juha (iz rumenega graha) in

palačinke. Vsi temu seveda ne sledijo. Jaz grahove juhe še nikoli nisem skuhala. Tipične pa so seveda mesne kroglice, ki jih zaradi lkee zdaj poznajo po vsem svetu.

Midve sva se sicer spoznali pred mnogimi leti v glasbeni šoli. In tvoja takratna učiteljica (moja mama) te še zdaj ne more prehvaliti, kako izredno natančna učenka si bila; sposobna naštudirati vsako skladbo najbolj dosledno. Glede na to, da še vedno igraš, pa si tudi ena najbolj vztrajnih.

Ko sem se preselila, sem verjetno omenila komu, da igram nek instrument in jih je zanimalo, kaj to je. Takrat sem prvič nastopila od dnevu reke, ki teče tam skozi. Igrali smo v stari žagi ob vodi, pri 7 stopinjah zunaj. Od takrat nastopam vsaj enkrat letno na večernem koncertu ob praznovanju midsommar. Naučila sem se tudi nekaj švedskih narodnih. Letos sem si rekla, da bom začela igrati več. Ronja igra violino že 2 leti in kake preproste skladbice že lahko zaigrava skupaj.

Hvala ti za tvoj čas in prijaznost. Varno pot nazaj v Skandinavijo vam želim!

Pogovarjala se je
Ajda Vasle.

Fotografije so iz družinskega arhiva.

PRAVNI NASVET

Te lahko podpišem? Saj nihče ne bo vedel, da se nisi podpisal sam ...

Primer označitve podobnosti v podpisih:

Sporen podpis (oporoka) levo, desno je nsporen podpis.

VELIKOKRAT SMO ŽE SAMI MOGOČE IZREKLI BESEDE IZ NASLOVA, ALI PA SMO VSAJ SLIŠALI, KAKO NEKDO REČE: "DAJ, KAR PODPIŠI ME, IMAM MOKRE ROKE IN NE MOREM." PRI TEM PA NIČ HUDEGA SLUTEČ MISLIMO, DA SE Z NAŠIM PODPISOM NIHČE NE BO UKVARJAL. A VELIKOKRAT IMAMO V SODNIH POSTOPKIH OPRAVKA Z VPRAŠANJI, ALI SE JE NEKDO SAM PODPISAL, KDO JE KOGA PODPISAL IN ALI NI MOGOČE VSE SKUPAJ PONAREJENO.

Mogoče je kar malce strašljivo, ko ugotovimo, na kakšna vsa vprašanja sodišče išče odgovore s pomočjo izvedencev. Velikokrat se postavljajo tovrstna vprašanja pred-

vsem v okviru zapuščinskih postopkov, ko se ugotavlja, ali je oporoka lastnoročno napisana in podpisana, ter kazenskih postopkov, ali so podpisi ali listine ponarejeni. Vse to se namreč da ugotoviti s pomočjo sodnih izvedencev za forenzične in kriminalističnotehnične preiskave rokopisov in podpisov, ki jih sodišče v takšnih postopkih imenuje, da z njihovo pomočjo pridobi zahtevane odgovore.

Velikokrat zmotno mislimo, da bi lahko odgovore na takšna vprašanja dal grafolog, a temu ni tako, saj je grafologija dejansko proučevanje, ugotavljanje človekovega značaja in njegove pisave. Tu pa se ne ukvarjamo z značajem človeka, ampak gre bolj za foren-

zično preiskovanje pisav, ki se je začelo z iznajdbo pisave.

Že leta 300 je Konstantinov zakonik postavil temelje za forenzično preiskovanje pisav, ki dejansko veljajo na splošno še danes. Veljalo je namreč, da če se je pojavil dvom o originalnosti kakšnega dokumenta, je potrebna ostra preiskava, v kateri je treba dokazati istovetnost rokopisa s pričami, primerjanjem rokopisa in drugimi dokaznimi sredstvi.

Kot se še vedno dogaja tukaj in zdaj, je tudi v starem Rimu krožilo veliko lažnih menic, oporok, celo literarnih del, znanstvenih razprav in davčnih listin, ki so bile ponarejene. Od leta 1722 do danes se ni veliko spremenilo, čeprav sta tehnika in tehnologija izredno napredovali.

Zanimiva teza, ki jo je dobro poznati je, da za razliko od prstnih odtisov, ki ostajajo enaki od rojstva do smrti, razen v primeru poškodovanja kože, se rokopis spreminja tako rekoč iz minute v minuto.

Pisava je namreč odraz piščevega vsakokratnega psihofizičnega stanja, kar pomeni, da se takrat, ko se to stanje spremeni, spremeni tudi pisava. Verjetno lahko vsakdo pri sebi vidi, kako na njegovo pisavo vplivajo stres, uporaba zdravil, zlasti psihofarmakov, različne bolezni in starost ter povsem praktične težave pri pisanju, denimo zaradi poškodbe rok, še zlasti dlani, in morebitna odsotnost očal, če jih moramo uporabljati.

Še ena zanimivost pa je povezana s področjem podpisov. Velja namreč, da nikoli ne moreta obstajati dva ista ali celo več istih podpisov. Razlog je v tem, da impulzi potujejo z možganske skorje preko živcev do rok v različnih energijskih nihajih, ki se spreminjajo v stotinkah sekund. Podpisi so tako, vsaj v majhnih detajlih, različni, kot so bili različni ti impulzi. Podpis vsakogar izmed nas je edinstven in ga ni mogoče nikoli več ponoviti v vseh subtilnostih.

Zato, da lahko ugotovimo ali je podpis pristen, ali je listina originalna, pa moramo poznati in obvladati tehnike forenzičnega preiskovanja pisav.

V dobi tako razvite informacijske tehnologije, kot je danes, moramo absolutno razpolagati z izvirniki listin, da najprej ugotovimo, ali so res izvirniki in ali so bila uporabljena fizikalna ali kemijska sredstva za ponarejanje, ali pa gre morda za prostoročno ponaredbo

podpisov ali rokopisnih tekstov. Skenirano, barvno fotokopirano ali fotografirano listino ločimo od izvirnika s pomočjo stereo mikroskopa, UV- in IR-svetilke, s katerimi za zdaj še lahko z gotovostjo ugotavljamo, ali gre nedvomno za izvornik ali pa za njegovo kopijo.

Po takšni proučitvi je potrebna primerjava z nespornimi podpisi ali pisanimi teksti osebe, ki naj bi bila pisec ali podpisnik sporne listine. Za ta namen potrebujemo vsaj šest do osem takšnih nespornih listin, ki nam omogočajo primerjavo.

Pri tem je izjemnega pomena kakovost nespornega primerjalnega gradiva. Izvedenec loči spontano nevplivano primerjalno gradivo (kuharski recepti, zapis čestitk, zapisi v beležkah ...), ki je tisto, ki je bilo pisano ali podpisano pred nekim dogodkom in je prav zato nevplivano, in pa vplivano primerjalno gradivo, ko osumljenim narekujemo tekst, ki je popolnoma enak kot tekst sporne listine, če gre za sum o ponaredbi ali ugotavljanju pisca.

Pri tem je pomembno, da upošteva pravila odvzema zapisov, ki obsega tudi vprašanja o uporabi očal, načinu pisanja z desno ali levo roko ter morebitnih poškodbah rok.

Ko primerjamo sporno z nespornim in se ugotovijo enakosti, mora izvedenec to dovolj povečati in na teh

makro barvnih povečavah označiti grafično s puščicami, da je dokaz o enem ali drugem dovolj jasno razviden. Ko je prepričan o svojih ugotovitvah, mora to tudi zapisati v izvedenskem mnenju in podrobnosti ugotovitev razložiti na razumljiv način za nepoznavalce. Število enakosti v primerjanih pisavah vpliva na stopnjo zanesljivosti, kar pa je pomembno za odločitev sodnika, ali neko oporoko prizna za pristno ali ne, ali za sodnika v kazenskem postopku, ki mora nekoga obsoditi denimo ponarejanja listine ali podpisa.

Pri tem bi lahko zaključili, da ni pametno koga podpisovati, sploh pa ne na pomembnih listinah ali na prazen papir, saj izvedenci s tehniko in tehnologijo nedvomno lahko ugotovijo, da nekega dokumenta ni pisala oseba, za katero mislimo da ga je ali pa bi si želeli da ga je. Ne moremo pa nekako mimo oznake, da rokopis v bistvu ni zgolj rokopis, ampak je bolj »možganopis«, saj je pisava odraz psihofizičnega stanja vsakokratnega pisca.

Mogoče so nam ti postopki tuji in poznamo takšne preiskave le iz filmov, a se v sodstvu to pogosto uporablja in je stopnja zanesljivosti izjemno velika, zaradi česar sodbe temeljijo na ugotovitvah izvedencev.

Janja Podričnik,
odvetnica

JOSIPA LISAC PO

V sredo, 20. 9. 2023, se je v Narodnem domu Mežica odvijal večer imenitne glasbene umetnice, ki je povsem prevzel navzoče ter bo sled pustil še dolgo. Josipa je požela številne ovacije navdušenega občinstva.

Josipa Lisac je prav posebna umetnica, katere glasba je večna in strastna, njena prisotnost pa edinstvena. Z nalezljivo energijo je popolnoma očarala občinstvo, ki je

napolnilo skoraj vsak kotiček dvorane. V ozračju, ki ga je zaznamovala edinstvena akustika Narodnega doma, so obiskovalci uživali v nepozabnem glasbenem večeru.

Veseli smo, da smo lahko poslušalcem po teh turbulentnih časih, v katerih je bila prizadeta tudi naša občina, pričarali nasmehe na obraze. Začasno smo pozabili na vse težave in

NOVNO V MEŽICI

se prepustili glasbenemu doživetju. Josipa in njena spremljevalna ekipa so bili navdušeni nad gostoljubnostjo, ki so jo doživeli. To je bil večer, ki se ga bomo še dolgo spominjali. V Narodnem domu si prizadevamo ohraniti kulturno in družabno življenje na najvišji ravni. Podpora obiskovalcev nam

daje moč, da bomo še naprej ustvarjali kakovostne dogodke.

Vsem obiskovalcem se zahvaljujemo za zaupanje.

Odneslo nam je mostove, kulture pa nam ne bo!!! Kultura ostaja močna in nepremagljiva, zato se veselimo

prihodnjih glasbenih dogodkov in kulturnih doživetij. Naj živi glasba, naj živi kultura!

Dobrodošli na sedežih kulture.

Vesna Trdina,
Narodni dom Mežica

Fotografije: Miran Žlebnik

NARODNI DOM MEŽICA KAMIŠBAJ

V sredo, 14. 6. 2023, so otroci in njihovi starši oziroma spremljevalci uživali ob otroški predstavi Zmaj Pozoj in druge kamišibaj dogodivščine.

Ker nam je bilo vreme naklonjeno, smo lahko predstavo izvedli zunaj. Zmaja Pozoja in druge kamišibaj dogodivščine je pripovedoval vrhunski kamišibaj ustvarjalec Boštjan Oder, ki se s kamišibajem ukvarja že vrsto let in je prejemnik številnih nagrad in priznanj. Ob eni zgodbi se je Boštjanu pridružila kamišibajkarka Vanja Iva

Kretič.

Kamišibaj izhaja z Japonske in označuje posebno obliko pripovedovanja zgodb ob slikah. Kami pomeni papir, šibaj pa gledališče, torej mu lahko rečemo tudi papirnato gledališče. Kamišibajkar, to je igralec kamišibaja, ima najpogosteje slike (ilustracije) formata A3 spravljene v lesenem odru,

ki mu pravimo butaj. Slike prikazujejo najzanimivejše ali najpomembnejše trenutke v zgodbi in kamišibajkar iz butaja vleče eno sliko za drugo, kot teče zgodba, dopolnjuje pa jih s svojo pripovedjo.

Se vidimo na sedežih kulture!

Vesna Trdina,
Narodni dom Mežica

ND narodni dom
mežica

GLEDALIŠKI ABONMA

sezona 23/24 **NAPOVEDUJEMO**

ND narodni dom
mežica

vstopnice

VLADO KRESLIN

in Mali Bogovi

27. 12. 2023

 Narodni dom Mežica
 narodnidommezica

OTROŠKI ABONMA

2023/2024

VSI TAKO DRUGAČNI

Festival Velenje

19. oktober
2023

POLNA LUNA

Lutkovno gledališče
Ljubljana

9. november
2023

BOŽIČNA SIMFONIJA

Ku-kuc gledališče

4. december
2023

ŠIVILJA IN ŠKARJICE

Lutkovno gledališče
Maribor

25. januar
2024

POTUJOČI CIRKUS NERODNE AVGUŠTINE

Gledališče Bičikleta

22. februar
2024

ND narodni dom
mežica

Informacije o vpisu abonmajev in opisi predstav:
www.narodnidommezica.si

19. oktober 2023, 17:00

Vsi tako drugačni **PLESNO IGRANA PREDSTAVA**

Festival Velenje in Plesna šola Spin
Režija: Alice Čop

9. november 2023, 17:00

Polna luna **SANJSKI MUZIKAL**

Lutkovno gledališče Ljubljana
Avtor besedila: Nebojša Pop Tasić

27. december 2023, 19:30

Vlado Kreslin in Mali bogovi **KONCERT**

UREDNIŠKI ODBOR

župan
Mark Maze

direktorica občinske uprave
Saša Porčnik

uredniški odbor
Tadeja Oderlap
Vesna Plemen
Jerneja Vertačnik
Jožef Libnik

odgovorna urednica
Ajda Vaste

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.600 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov